

**ZARZĄDZENIE
PREZESA NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO**

z dnia 31 sierpnia 1989 r.

w sprawie zatrzymywania fałszywych znaków pieniężnych.

(M.P. z dnia 27 września 1989 r.)

Na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 4, poz. 22) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. W razie przedstawienia w kasie banku lub innego podmiotu gospodarczego krajowego lub zagranicznego znaku pieniężnego (banknotu lub monety) sfalszowanego lub budzącego wątpliwości co do autentyczności, osoba działająca z ramienia banku lub innego podmiotu gospodarczego obowiązana jest taki znak pieniężny zatrzymać i o zatrzymaniu sporządzić protokół w 3 egzemplarzach.

2. Protokół powinien zawierać:

- 1) nazwę i siedzibę jednostki zatrzymującej znak pieniężny, liczbę porządkową protokołu i datę jego sporządzenia,
- 2) nazwę i adres jednostki przedstawiającej znak pieniężny, z zaznaczeniem nazwiska, imienia, adresu i charakteru służbowego pracownika działającego w imieniu tej jednostki, a w razie gdy zatrzymany znak pieniężny przedstawiła osoba fizyczna we własnym imieniu - jej nazwisko, imię i adres,
- 3) wartość nominalną i datę emisji zatrzymanego znaku pieniężnego, a ponadto serię i numery - jeżeli zatrzymanym znakiem pieniężnym jest banknot,
- 4) podpis osoby zatrzymującej znak pieniężny oraz podpis i numer dowodu osobistego lub dokumentu równorzędnego osoby, która znak ten przedstawiła.

Numerację protokołów rozpoczyna się w każdym roku od liczby 1.

§ 2. W razie ujawnienia przez kasę banku lub innego podmiotu gospodarczego znaku pieniężnego sfalszowanego lub budzącego wątpliwości co do autentyczności i w razie niemożności ustalenia, przez kogo znak został wplacony, osoba działająca z ramienia tej jednostki obowiązana jest znak zatrzymać i o zatrzymaniu sporządzić protokół w 2 egzemplarzach. Protokół powinien odpowiadać warunkom określonym w § 1 ust. 2 pkt 1 i 3 oraz zawierać podpis osoby sporządzającej.

§ 3. Zatrzymany znak pieniężny jednostka zatrzymująca przesyła niezwłocznie wraz z oryginałem protokołu właściwej terytorialnie jednostce Milicji Obywatelskiej. Drugi egzemplarz protokołu otrzymuje jako pokwitowanie osoba, która przedstawiła zatrzymany znak pieniężny, a trzeci egzemplarz pozostaje w aktach jednostki, która sporządziła protokół. W wypadku przewidzianym w § 2 jeden egzemplarz protokołu wraz z zakwestionowanym znakiem pieniężnym przesyła się Milicji Obywatelskiej, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach jednostki, która sporządziła protokół.

§ 4. Jeżeli zachodzi podejrzenie, że zatrzymany znak pieniężny został sfalszowany przez osobę przedstawiającą znak lub jeżeli nasuwa się przypuszczenie, że osoba ta rozmyślnie puszcza w obieg sfalszowane znaki pieniężne, to jednostka, która zatrzymała znak pieniężny, obowiązana jest niezwłocznie wezwać organy Milicji Obywatelskiej.

§ 5. 1. Zatrzymane znaki pieniężne organy Milicji Obywatelskiej przesyłają do Centrali Narodowego Banku Polskiego w celu dokonania ekspertyzy.

2. Do wykonania ekspertyz zatrzymanych znaków pieniężnych, sporządzania opisów autentycznych i fałszywych znaków pieniężnych, wydawania opinii w powyższych sprawach i dostarczania ich właściwym organom powołana jest Centrala Narodowego Banku Polskiego.

3. Centrala Narodowego Banku Polskiego uprawniona jest do kasowania fałszywych znaków pieniężnych poprzez ostemplowanie obu stron banknotu stemplem "falsyfikat" bądź "sfalszowany".

§ 6. 1. Centrala Narodowego Banku Polskiego dokonuje ekspertyz nadsyłanych jej przez organy Milicji Obywatelskiej znaków pieniężnych i w razie stwierdzenia fałszerstwa przesyła orzeczenie właściwej jednostce Milicji Obywatelskiej oraz Komendzie Głównej Milicji Obywatelskiej.

2. Sfalszowane znaki pieniężne Centrala Narodowego Banku Polskiego zatrzymuje w depozycie, który może być wydany jedynie na pisemne żądanie sądu, organów prokuratury i Milicji Obywatelskiej a w przypadku zagranicznych znaków pieniężnych także na żądanie rządów lub banków emisyjnych krajów będących sygnatariuszami konwencji międzynarodowej o zwalczaniu fałszowania pieniędzy, podpisanej w Genewie dnia 20 kwietnia 1929 r.

3. W razie stwierdzenia, że nadesłany krajowy znak pieniężny jest autentyczny, a został zakwestionowany z powodu uszkodzenia lub usterek graficznych, Narodowy Bank Polski postępuje zgodnie z przepisami zarządzenia Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 31 sierpnia 1989 r. w sprawie wymiany zużytych lub uszkodzonych znaków pieniężnych (Monitor Polski Nr 32, poz. 254).

4. W razie stwierdzenia, że nadesłany zagraniczny znak pieniężny jest autentyczny, a został zakwestionowany z powodu uszkodzenia lub usterek graficznych, zostaje on odesłany do tej jednostki, która go przesłała.

§ 7. 1. W razie stwierdzenia nowego typu falsyfikatu znaków pieniężnych, Centrala Narodowego Banku Polskiego niezwłocznie powiadamia o tym Komendę Główną Milicji Obywatelskiej, podając charakterystyczne cechy danego typu falsyfikatu.

2. Centrala Narodowego Banku Polskiego sporządza dokładny opis słowno-graficzny nowego typu falsyfikatu do użytku banków oraz Komendy Głównej Milicji Obywatelskiej.

3. Centrala Narodowego Banku Polskiego może nie sporządzać opisu słowno-graficznego, jeżeli nowy typ falsyfikatu jest nieudolnie wykonany i łatwy do rozpoznania.

§ 8. Centrala Narodowego Banku Polskiego przechowuje znaki pieniężne i inne dowody rzeczowe przekazane przez sądy, organy prokuratury, Milicję Obywatelską lub inne jednostki organizacyjne do czasu otrzymania odpisu sentencji prawomocnego wyroku. Po otrzymaniu odpisu sentencji prawomocnego wyroku Centrala Narodowego Banku Polskiego postępuje ze znakami pieniężnymi i innymi dowodami rzeczowymi zgodnie z sentencją wyroku. Sfalszowane znaki pieniężne i inne dowody rzeczowe podlegające likwidacji powinny być niszczone komisyjnie, ze współudziałem przedstawiciela Komendy Głównej Milicji Obywatelskiej.

§ 9. Traci moc zarządzenie Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 28 stycznia 1983 r. w sprawie zatrzymywania fałszywych znaków pieniężnych (Monitor Polski Nr 5, poz. 37).

§ 10. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.